

Online jednání krajských koordinátorů pro romské záležitosti

dne 8. listopadu 2022

Online jednání přes Cisco Webex Teams

Přítomni:

Lumír Bártů (Kraj Vysočina)
Ondřej Fišer (Jihomoravský kraj)
Karel Gába (Zlínský kraj)
Peter Hančín (Moravskoslezský kraj)
Cyril Koky (Středočeský kraj)
Renáta Köttnerová (Olomoucký kraj)
Roman Slivka (Jihočeský kraj)
Jiří Svěrák (Královéhradecký kraj)
Magdaléna Mrázková (Pardubický kraj)
Václav Strouhal (Liberecký kraj)
Pavel Vaculík (Karlovarský kraj)
Jan Dužda (hl. m. Praha)
Pavlína Jordanov (Ústecký kraj)

Nepřítomni:

Renata Panzerová (Plzeňský kraj)

Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny:

Klára Kameníková

Hosté:

Jan Špatenka (Ministerstvo pro místní rozvoj)
Lucie Kopšo (Ministerstvo pro místní rozvoj)
Jan Husák (Romodrom, o.p.s.)
Petr Torák (honorární konzul ve Velké Británii)
Tomáš Kostečka (České obce)
Klára Šimáčková Laurenčíková (zmocněnkyně vlády pro lidská práva)
Marie Nejedlá (Státní zdravotní ústav)
Jiří Souček (Státní zdravotní ústav)

Program jednání:

- Úvodní slovo
- Setkání se zmocněnkyní pro lidská práva (funkce zmocněnce pro romské záležitosti, zabezpečení chodu Kanceláře a metodické vedení krajských koordinátorů)
- Romové v souvislosti s BREXITem (ukončení projektu Romodrom, o.p.s.)
- Státní zdravotní ústav (ukončení projektu a jeho návaznost v roce 2023, mediátoři zdraví)
- Agentura pro sociální začleňování (KPSV+, spolupráce s obcemi v roce 2023)
- Závěr

Úvodní slovo

Jednání krajských koordinátorů pro romské záležitosti (dále jen „koordinátoři“) zahájila Klára Kameníková z Odboru lidských práv a ochrany menšin, která přivítala přítomné koordinátory a vyřídila omluvy nezúčastněných členů. Dále také informovala přítomné o programu jednání. V rámci úvodního slova K. Kameníková informovala o postupu dotačního řízení v rámci dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti a uvedla, že Komise pro hodnocení projektů doporučila zcela poskytnout dotaci všem žadatelům, a to bez nutnosti dalších úprav žádosti. Dále také K. Kameníková požádala krajské koordinátory o dodržení termínu pro zaslání stanovisek k žádostem o dotaci v rámci dotačních programů Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce a Podpora terénní práce. V neposlední řadě také informovala, že v případě potřeby s vyúčtováním dotace za rok 2022 je možné se obracet přímo na ní.

K. Kameníková rovněž informovala o proběhlé akci v rámci předsednictví ČR v Radě EU a přislíbila zaslání podkladů a prezentací z celého dne jednání.

Setkání se zmocněnkyní pro lidská práva (funkce zmocněnce pro romské záležitosti, zabezpečení chodu Kanceláře a metodické vedení krajských koordinátorů)

K. Šimáčková Laurenčíková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva, přivítala přítomné krajské koordinátory a hosty a informovala je o dalším jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, které se uskuteční dne 1. prosince 2022. V. Strouhal se zmocněnkyně pro lidská práva tázal na personální situaci v Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Kancelář Rady“). Ta informovala o tom, že v současné době jsou v Kanceláři obsazena dvě místa, na další dvě místa probíhají výběrová řízení a dále by mělo být vyhlášeno výběrové řízení na vedoucího Kanceláře a také by mělo dojít k navrácení dalšího pracovního místa, které je v tuto chvíli využíváno v rámci sekretariátu zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

V další části jednání se krajští koordinátoři tázali na zřízení funkce zmocněnce vlády pro záležitosti romské menšiny. V této souvislosti K. Šimáčková Laurenčíková uvedla, že

předsedovi vlády a K5 navrhla dvě jména, a to Jana Husáka a L. Fukovou. Dále také uvedla, že dle jejich informací je stále počítáno s termínem pro zřízení funkce zmocněnce vlády pro záležitosti romské menšiny do konce roku 2022 (v souladu se Strategií romské integrace do roku 2030) s tím, že není však jasné, jaké přesné kompetence bude daná osoba mít a jakým způsobem bude ukotvena v rámci struktury Úřadu vlády ČR.

Na závěr tohoto bodu se krajsí koordinátoři tázali na činnost jednotlivých výborů a pracovních skupin Rady. V této souvislosti zmocněnkyně vlády pro lidská práva uvedla, že od jejího nástupu do funkce se sešly všechny zřízené výbory a pracovní skupiny. Dále uvedla, že dle jejího návrhu bude na každém jednání Rady bod týkající se informací o proběhlých jednáních a budou pravidelně předávány informace z jednání nejen krajským koordinátorům, ale i dalším zainteresovaným osobám a organizacím.

Romové v souvislosti s BREXITem (ukončení projektu Romodrom, o.p.s)

Další bod jednání zahájila K. Kameníková představením hostů jednání, kterými byli zástupce organizace Romodrom, o.p.s., J. Husák, dále pak P. Torák honorární konzul ve Velké Británii a T. Kostečka z České obce.

V úvodu bodu J. Husák uvedl, že je důležité informovat o tom, že velká část projektu byla realizována právě ve Velké Británii s cílem poskytnout pomoc dotčeným osobám přímo v místě bydliště ve Velké Británii bez nutnosti návratu do České Republiky. I přesto však bylo pracováno i s osobami, které se pro návrat rozhodli. V této souvislosti uvedl, že problematické bylo zejména začlenění dětí do školského systému v souvislosti s jejich neznalostí češtiny. Dále také uvedl, že další návaznost projektu bude řešena v následujících měsících, a to dle vyjednávání s Ministerstvem práce a sociálních věcí, jakožto hlavním finančním zdrojem pro tento projekt.

Na J. Husáka navázal T. Kostečka z České obce, který uvedl, že při jejich práci ve Velké Británii bylo zjištěno, že velkou část dotčených osob tvoří právě osoby, jež lze považovat za zvláště zranitelné, u kterých bude muset dojít v budoucnu k dalšímu potvrzení jejich možnosti setrvání ve Velké Británii, přičemž bude nutná asistence dalších osob. Dále také uvedl, že v případě příchodu dalších osob do Velké Británie bude velmi těžké ukotvit jejich status zde, jelikož už nelze získat status „usedlíka“ na základě rodinných vazeb apod. Dále také uvedl, že problematickými se jeví také osoby, které nejsou nikde evidovány, zejména pak děti, jejichž narození nebylo nikde nahlášeno. V této souvislosti také požádal krajské koordinátory o případnou pomoc se sdílením informací ohledně odchodu rodin z jejich regionů, aby v případě potřeby byli na jejich příchod připraveni, anebo jim pomohli „zakotvit“ v jiné zemi v rámci EU, kde proces usídlení a získání legálního pobytu není natolik složitý.

V rámci bodu jednání R. Köttnerová upozornila na poměrně nízkou publicitu projektu, kdy ze strany krajských koordinátorů byla očekávána spolupráce s jednotlivými koordinátory pro BREXIT, a přitom stěžejní část práce probíhala právě ve Velké Británii (což velmi kvitovala).

Dále také požádala o spolupráci P. Toráka ohledně spolupráce na propagaci „složitosti“ usídlení a odchodů do Velké Británie, jelikož z jeho strany budou tyto informace u romské menšiny přijímány více než ze strany pracovníků obcí, případně krajských koordinátorů.

T. Kostečka dále také uvedl, že i přesto, že se může zdát, že se pro návrat do České republiky nerozhodlo příliš mnoho lidí, je faktem, že pokud se někdo setká s romskými rodinami v jednotlivých regionech, téměř vždy se ukáže, že někdo z jejich příbuzných se pro návrat do České republiky rozhodl. Tyto informace se však nemusí dostat až ke krajským koordinátorům, jelikož jim dobíhá např. sociální podpora z Velké Británie. Dále také uvedl, že pro případné využití krajskými koordinátory nasdílí některé materiály s tematikou BREXIT a „usídlení“, které bude možné dále poskytnout pracovníkům obcí i pro jejich využití.

Státní zdravotní ústav (projekt na podporu mediátorů zdraví)

Na úvod bodu jednání bylo účastníkům jednání představeno propagační video projektu, které M. Nejedlá v souvislosti se závěrem projektu poskytla. Dále také shrnula průběh celého projektu, uvedla, že bylo vytvořeno 14 regionálních center, kde vždy byl přítomen jejich koordinátor a poté další klíčoví pracovníci dle zatížení jednotlivých krajů. Dále také uvedla, že se projekt zaměřil jak na skupinové, tak individuální poradenství, které probíhalo jak jednorázově, tak dlouhodobě, přičemž byly jednotlivé kurzy zaměřeny zejména na prevenci zdraví (např. infekčních onemocnění v době pandemie COVID 19), závislostí, zdravé výživy apod. Dále také uvedla, že cílem projektu byla také sekundární prevence, zejména pak zaměření se na osvětu v rámci rozpoznání jednotlivých onemocnění, účast na screeningových vyšetření atd. V souvislosti s ukončením projektu také představila prozatím dílčí statistické výstupy projektu, přičemž podrobná evaluace bude provedena až v následujícím roce. V závěru rovněž uvedla, že i přes relativně velký zásah v podobě pandemie COVID 19 se daří naplňovat nastavené indikátory projektu.

V souvislosti s dalším působením jednotlivých zdravotních koordinátorů a další realizací projektu M. Nejedlá rovněž uvedla potenciální zdroje financování pro další období, a to v podobě OPZ+, programů Evropské komise nebo UNICEF.

M. Nejedlá také informovala o spolupráci Státního zdravotního ústavu s dalšími institucemi v rámci jiných projektů, zejména pak s projekty realizovanými v rámci Norských fondů, projektů realizovaných Ústavem zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) nebo projektem Nemocnice Motol.

V rámci tohoto bodu se R. Köttnerová tázala na vznik webových stránek projektu, které by měly být rozdělené na sekci pro laickou veřejnost a pro odborníky. Dle M. Nejedlé by tento koncept nebyl funkční, proto byla v rámci projektu zřízena pouze facebooková skupina/stránka určena zejména pro laickou veřejnost.

Dále se pak R. Köttnerová tázala na vznik krajských realizačních skupin, jejichž součástí měli být, kromě krajských koordinátorů, další zainteresované osoby z řad odborné veřejnosti

zabývající se sociálně zdravotní problematikou a jejímž úkolem měl být přenos dobré praxe a zkušeností. M. Nejedlá uvedla, že před začátkem pandemie COVID 19 tyto schůzky probíhaly, avšak po jejím začátku byla tato aktivita přerušena a k jejímu obnovení nedošlo ani v jiném formátu, např. online.

V závěru tohoto bodu se R. Köttnerová tázala na výsledky plánovaného výzkumného šetření v oblasti zdravotní gramotnosti, přičemž M. Nejedlá uvedla, že dotazníkové šetření probíhá a výsledky budou známy v následujících měsících.

P. Hančín dále upozornil, že v Moravskoslezském kraji nedošlo k úplnému propojení zainteresovaných subjektů tak, jak bylo avizováno, jelikož společná realizace aktivity není z jeho pohledu aktivním propojením a spoluprací. Dále se tázal na budoucnost krajských koordinátorů zdraví, zejména pak na to, „co budou koordinátoři v budoucím období koordinovat“ a co bude jejich náplní práce, pokud budou pod jiným zaměstnavatelem než je Státní zdravotní ústav. M. Nejedlá uvedla, že jejich náplní práce bude koordinace skupinových intervencí tak, aby se mohli organizovat intervenční programy pro děti do 15 let a jejich rodiče v rámci primární prevence, konkrétně pak budou prostředníky mezi proškolenými lektory a potenciálními účastníky. Dále se pak P. Hančín tázal na nástroje motivace cílové skupiny a budoucnost dalších mediátorů zdraví, kromě jednoho mediátora zdraví v každém kraji, se kterým se počítá v rámci projektu UNICEF. M. Nejedlá uvedla, že nebude možné zajistit finanční prostředky pro další mediátory zdraví. V závěru tohoto bodu se P. Hančín tázal na rozdíl mezi současným projektem Státního zdravotního ústavu a projektem budoucího, přičemž M. Nejedlá uvedla, že rozdíl je v cílové skupině, jelikož současný projekt byl určen pro osoby 15 – 64 let.

Agentura pro sociální začleňování (KPSV+, spolupráce s obcemi v roce 2023)

V úvodu tohoto bodu J. Špatenka informoval o vyhlášení výzev v rámci KPSV+ (<https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/agentura-pro-socialni-zaclenovani>). Dále také informovat o nové metodice KPSV+, paní Lucie Kopšo, na kterou je možné se v případě potřeby obracet. V souvislosti s vyhlášením těchto výzev uvedl, že v dalším období se Agentura pro sociální začleňování bude zaměřovat na poskytnutí odborné pomoci a spolupráci jednotlivým obcím. Pro hodnocení nově přijímaných obcí ke spolupráci byla na Ministerstvu pro místní rozvoj zřízena speciální Komise, která bude jednotlivé žádosti posuzovat (na místo Monitorovacího výboru Rady) a Monitorovací výbor Rady by měl k dané věci poskytnout vždy své stanovisko.

Dále také informovat o závěru projektů realizovaných v předchozím programovém období včetně jejich případné návaznosti do roku 2023 a následujících.

Závěr

V závěru jednání se V. Štrouhal tázal, jak bude vypadat osnova pro Zprávu o stavu romské menšiny za rok 2022 (budou zaslány informace) a také požádal, aby příští jednání krajských koordinátorů proběhlo prezenční formou.

Zapsala: Klára Kameníková